УДК 378.064.3

О.А. Листопад

РЕАЛІЗАЦІЯ СПІЛЬНИХ НАУКОВИХ ПРОЕКТІВ У ДОСЛІДЖЕННІ ПРОБЛЕМ ТВОРЧОСТІ

У статті проаналізовано особливості творчості як складної і багатоаспектної проблеми. Зазначається, що творчість є предметом аналізу багатьох наук, які досліджують природу цього феномена (мистецтвознавство, педагогіка, психологія, соціологія, філософія та інш). Дослідження засвідчило, що проблема творчості носить міжгалузевий універсальний характер.

Ключові слова: *творчість, творча діяльність.*

Одиноко і головним етапом сучасного суспільства є науковцьо зростаюча потреба в людині, вній властивка особистости ініціатива, висока творча активність і соціальна відповідальсть у всіх сферах життєдіяльності. У зв'язку з цим питання становлення, розвитку і самореалізації особистості в процесі активного і творчого ставлення до навколишнього всі більше привертає увагу науковців і практиків різних країн. Філософські аспекти творчості у своїх дослідженнях розглядають Г. Батищев, С. Вакульчук, Г. Гургулов, Г. Давидович, Б. Кедров, А. Спіркін, А. Шульгін та інші. У роботах В. Андрєєва, Д. Виготського, Ю. Гільбуха, В. Давидова, О. Кирчукова, В. Крутецького, І. Лейтеса, О. Леонтьєва, О. Луця, В. Молако. М. Мороєва, В. Пономарьова, В. Рибалки, В. Романця С. Рубінштейна, О. Савченко, С. Сисоєвої та інших висвітлюється психолого-педагогічни фактори, які сприяють формуванню творчих можливостей особистості, методики її творчої діяльності, розвитку творчої активності.

Найбільш часто проблема творчості порушується в психології, при цьо дослідсть вивчають різноманітних авторами концепції творчості (Д. Вентчальй, В. Пономарьов, В. Молако, О. Луц, Д. Богомовльова та ін.). Зі багатьмаінше дисциплінбагатьох видатних людей різних часів, народів, що виявили себе у різних напрямах діяльності, виявилося, що умови та характер впливу соціального середовища можуть сприяти творчості, або заважати її. У дослідженнях психологів і педагогів (М. Фетгер, П. Рендерс, О. Луц, В. Молако, В. Чудновський, Б.Шіфіліс, В. Дружинін та ін.) звертається увага на негативний вплив насилля, тиску, страху на прояви творчості. Метою даної роботи є аналіз феномену творчості як психолого-педагогічної проблеми.

Творчість вивчають до сьогодня і багатоаспектним властивостей особистості, які можна дослідити на основі використання найважливіших теоретико-методологічних підходів: гносеологічного, аксіологічного та культурологічного. Звернемо до гносеологічних, аксіологічних та культурологічних підходів осмислення сутності і природи творчості дозволяє здійснити системний аналіз, оскільки науковцю увагою найсуттєвіші аспекти цього явища.

Як показали аналіз наукової літератури (Г. Батищев, С. Вакульчук, Г. Гургулов, Г. Давидович, Б. Кедров, А. Кирчукова, А. Спіркін, А. Шульгін та інші) творчість властива не всій матерії, а лише людині і суспільству. Творчість, у урахуванням соціальної надсвідомості, слід розглядати у зв'язку з діяльністю людини, що перетворює природний і соціальний світ відповідно до його цілей і потреб на основі об'єктивних законів дійсності в контексті суспільно-історичної практики. Значчай людину називають творчою, якщо вона зробила наукове відкриття, геніальний винахід або створила твір мистецтва (художнього, літературного тощо), тобто вчинила творчий акт, який був високо оцінений більшістю людей. Бібліографічний пошук на базі з'єти вітчизняних наук, що займаються вивченням творчості: мистецтвознавство, педагогіка, психологія, соціологія і філософія; кількісний аналіз публікацій за 10 років з проблеми творчості дали можливість сформувати загальне уявлення про характер наукових робіт. Аналіз даних, показує, що в різних науках оскалися різні тенденції. Так, якщо в мистецтвознавчі і філософії складність відповідно 19,9% і 14,8% від загального числа, то в соціології – лише 7%, а в психології – 12,6%. Отримані дані показують, що проблема творчості носить виражений міждисциплінар-ний характер. Важко навіть інше вимає, яке виявилося б стійкий інтерес у такої кількості вчених, що представляють настільки широкий спектр різних наукових дисциплін.

В. Енгельгардт уважав, що творча здатність виступає як природжена потреба (в такому розумінні вона може бути узгоджена інстинкту. На думку В. Енгельгардта ця потреба протиакцна всіяченній більшості людей вона мене виявляти себе у вигляді окремих здібностей в одиті людини або бажаючого пошуку в іншої, для якого знайти підвода, повністю необхідного цієї якості. Здатість до творчості, на думку В. Енгельгардта, - це найвищий дар, який природа нагородила людину на тривалому шляху її еволюційного розвитку.

Проводячи стаю положення, що кожній людині властиво творчі здібності. З цього приводу О.Луц писав: "Оволодіння універсальним можливим у віці" від дня до дня – безсумнівно творчий процес, - саме та обставина, що кожній нормальній людині доступні оволодіння можеш, дає підстави стверджувати, що кожній людині властиво творчі здібності" [4, с.124].

Сутнісні ознаки творчості, на думку Д.Ельконіна, Г.Гургулова, Г.Давидовича, Б.Кедрова, А.Спіркіна, А.Шульгіна, Ю.Гільбуха, В.Молако, Д.Богомовльової, Г.Ф.Ніколаєвої, Ю.Ф.Ніколаєвої, Ю.Ф.Ніколаєвої, Ю